

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/84/2025
Identifikačné číslo spisu:	5122202134
Dátum vydania rozhodnutia:	09.07.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Vladík
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:5122202134.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne: S O F T E L spol. s r.o., Žilina, Mariánske námestie 29/6, zastúpenej Advokátskou kanceláriou AŠTARY, s. r. o., Žilina, Mariánske námestie 29/6, proti žalovanej: Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Pribinova 2, o zaplatenie 377,92 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 45C/18/2022, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 19. decembra 2023, sp. zn. 9Co/116/2023, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Žiline z 19. decembra 2023 sp. zn. 9Co/116/2023 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 29. júna 2023, č. k. 45C/18/2022-141 I. zamietol žalobu žalobkyne o zaplatenie 377,92 eura s príslušenstvom, II. rozhodol, že žalovaná má voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 19. decembra 2023 sp. zn. 9Co/116/2023 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie. Rozhodol, že žalovaná má nárok na náhradu dôvodne vynaložených trov odvolacieho konania voči žalobkyni v rozsahu 100 %. Rozhodol tak po zistení, že odvolacie námietky vymedzené žalobkyňou, ktorými bol viazaný, neboli dôvodné a nezistil ani nedostatky v postupe okresného súdu, na ktoré prihliada z úradnej povinnosti (§ 380 ods. 2 CSP) a plne sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, rozsudok súdu prvej inštancie podľa ustanovenia § 387 ods. 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

3. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa, ktorého prípustnosť vyvodila z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, pretože súd nesprávnym procesným postupom jej znemožnil ako strane sporu, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Mala za to, že porušenie práva na spravodlivý proces je aj v tom, že sudy nižších inštancií postupovali pri hodnotení použitých prostriedkov procesnej obrany zo strany žalovanej,

čo v konečnom dôsledku ovplyvnilo aj okruh skutočností, ktoré boli považované za sporné a ktoré za nesporné. Za tohto stavu došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pretože súd prvej inštancie ako aj odvolací súd nesprávne identifikovali okruh skutkových tvrdení, ktoré boli sporné/nesporné, čím následne vytýkali žalobkyni neunesenie dôkazného bremena ohľadom skutočností, ktorá nebola sporná (výška škody a súvislosť s právnymi službami v administratívnom konaní). Žiadala, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na nové konanie.

4. Žalovaná vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalobkyne navrhla, aby dovolací súd podané dovolanie zamietol, ako nedôvodné, nedostatočne odôvodnené a neopodstatnené.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru po rozhodnutí ústavného súdu, že predmetné rozhodnutie odvolacieho súdu treba zrušiť.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/113/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012 a 7Cdo/92/2012, ktoré sú aktuálne aj za súčasnej procesnoprávnej úpravy).

7. Najvyšší súd opakovane vyslovil názor, že právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na príslušnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015).

8. V danom spore žalobkyňa namietala vadu zmätočnosti v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8.1. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

8.2. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (pozri sp. zn. 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017).

9. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP, sú: a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Na dovolanie žalobkyne dovolací súd uznesením z 11. decembra 2024 sp. zn. 1Cdo/99/2024 dovolanie žalobkyne odmietol a vyslovil, že žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Uviedol, že nezistil existenciu vady v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP.

11. Proti tomuto uzneseniu dovolacieho súdu podala ústavnú sťažnosť žalobkyňa. Ústavný súd Slovenskej republiky Nálezom z 27. mája 2025 sp. zn. IV. ÚS 145/2025-49 vyslovil, že uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/99/2024 z 11. decembra 2024 bolo porušené základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/99/2024 z 11. decembra 2024 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky uložil povinnosť nahradiť sťažovateľke trovy konania 1.423,75 eura a zaplatiť ich právnej zástupkyňi do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.

12. Ústavný súd uviedol, že sťažovateľka prípustnosť dovolania založila na dôvodoch podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP, pričom v jeho texte sú rozpozorovateľné námietky:

- aplikácia zákona o účtovníctve krajským súdom, ktorý v dovtedajšom konaní nebol použitý, bez možnosti sťažovateľky vyjadriť sa k tomuto postupu,
- zmena skutkových tvrdení žalovaného v odvolacom konaní týkajúca sa uplatneného nároku spojená s neprípustnou procesnou aktivitou okresného súdu (neprípustné novoty), ktorá spôsobila narušenie rovnosti strán sporu v konaní,
- a nesprávne identifikácie sporných a nesporných tvrdení.

13. S poukazom na námietky dovolateľky, ktoré smerovali k nespokojnosti s rozhodnutím krajského súdu a na dôvody rozhodnutia ústavného súdu (bod 4. a bod 18.), ktorými je najvyšší súd viazaný, najvyšší súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že konanie na odvolacom súde je zaťažené vadou zmätočnosti v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Možno teda konštatovať, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu je vnútorne rozporné a pôsobí protirečivo, čo zakladá procesnú vadu zmätočnosti.

14. S poukazom na uvedené dovolací súd uvádza, že konanie je postihnuté vadou v zmysle ustanovenia (§ 420 písm. f) CSP) a zakladá tak prípustnosť i dôvodnosť podaného dovolania v predmetnom spore.

15. Dovolací súd preto zrušil napadnuté rozhodnutie v súlade s § 449 ods. 1 CSP a vec v rozsahu zrušenia vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (§ 450 CSP). Odvolací súd je právnym názorom dovolacieho súdu viazaný (§ 455 CSP).

16. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.